

Sygn. akt I C 2669/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy dla W. M.w W., Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Łukasz Baranowski

Protokolant: Bartosz Kłys

po rozpoznaniu 12 lutego 2019 roku w W., na rozprawie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz M. P. kwotę 1.112,06 (tysiąc sto dwanaście i 06/100) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 6 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz M. P. kwotę 31,14 (trzydzieści jeden i 14/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2669/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w W. z 25 lutego 2019 roku

Pozwem z 19 czerwca 2017 r. (data nadania w placówce pocztowej) powódka M. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzib w W. na swoją rzecz kwoty 2.567,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnika według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podała co następuje.

Powódka w dniu 29 września 2016 r. powzięła informację, że toczy się przeciwko niej postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi K. P., sygn. akt KM 122358/15 na podstawie tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Zamościu, Wydział VII Grodzki, sygn. akt VII Nc 36036/08 z dnia 23 września 2008 roku. Zarówno nakaz zapłaty jak i postanowienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego nie zostały powódce doręczone. W związku z powyższym powódka nie miała wiedzy z tytułu jakich roszczeń są prowadzone postępowania. Nie bez wpływu na wiedzę powódki o egzekwowanym roszczeniu pozostaje również okoliczność, że po stronie wierzyciela występował cesjonariusz, z którym powódka nie utożsamiała jakichkolwiek wiążących strony stosunków cywilnoprawnych. Powódka skutecznie wniosła o doręczenie przedmiotowego nakazu zapłaty. Na skutek sprzeciwu powódki zarządzenie Sądu Rejonowego w Zamościu w przedmiocie złożenia do akt sprawy ze skutkiem doręczenia przesyłki zawierającej odpis nakazu zapłaty

zostało uchylone, a nadto Sąd zmienił postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności w/w nakazowi zapłaty poprzez oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności i stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu. Konsekwencją wniesionego sprzeciwu była utrata mocy przez nakaz zapłaty. Pismem z 5 stycznia 2017 r. pozwana cofnęła pozew w całości, zrzekła się dochodzonego roszczenia i wniosła o umorzenie postępowania. Sąd Rejonowy w Zamościu orzekł zgodnie z wnioskiem i umorzył postępowanie.

Pozwana w toku w/w postępowania dochodziła zapłaty z tytułu nieuregulowanych należności na rzecz (...) S.A., które to wierzytelności pozwana nabyła w drodze cesji. Powódka pozostawała zaś w przekonaniu, że wszystkie koszty związane z linią telefoniczną dla adresu Ł. 9E/2 zostały uregulowane.

Zdaniem powódki, pozwana wytaczając powództwo o zapłatę z tytułu rzekomo nieuregulowanych rachunków wskazała nieprawidłowy adres powódki, pomimo że było jej znane nowe miejsce zamieszkania powódki i aktualny adres zamieszkania powódki w chwili wniesienia pozwu. W konsekwencji, na skutek błędu powódki, a następnie wydania nakazu zapłaty i jego uprawomocnienia Komornik wysłał zawiadomienie do powódki o wszczęciu egzekucji, przesyłając pismo na niewłaściwy adres zamieszkania powódki. Powódka wskazała, iż Komornik również dysponował nieaktualnym adresem zamieszkania powódki wskazanym przez poznaną. Dopiero w dniu 20 października 2016 roku powódce zostały doręczone zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, pismo o zajęciu wierzytelności, zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego, zarządzenie o przesłaniu pisma z dnia 30 września 2016 roku. Powódka niezwłocznie podjęła czynności mające na celu wyjaśnienie wszczęcia przeciwko niej postępowania egzekucyjnego. Powódka z uwagi na dokonane przez komornika zajęcie rachunku bankowego, w obawie przed podjęciem przez Komornika dalszych czynności egzekucyjnych dokonała zapłaty całości kwot żądanych przez Komornika oraz pozwaną. Zdaniem powódki pozwana zrzekając się roszczenia, potwierdziła, że roszczenie jej nie przysługiwało. Powyższe skutkowało ostatecznym i trwałym odpadnięciem podstawy prawnej roszczenia, a kwoty uiszczone przez powódkę stały się doświadczeniem nienależnym.

Powódka podała, że Komornik w toku prowadzonej egzekucji dokonał zajęcia kwoty 811,80 zł. Następnie powódka w dniu 30 września 2016 roku dokonała zapłaty na rzecz Komornika żądanej kwoty 1.086,00 zł. Nadto powódka w październiku 2016 roku dokonała zapłaty kwoty 643,94 zł oraz kwoty 26 zł na rzecz pozwanej. Pozwana już po wniesieniu sprzeciwu przez powódkę żądała zapłaty dalszych kwot w wysokości 662,08 zł. Powódka zaś w obawie przed dalszymi konsekwencjami, pod przymusem dokonała zapłaty.

Powódka, na skutek wydania nakazu zapłaty i następnie wszczętego przez pozwanego postępowania egzekucyjnego doznała szkody w wysokości 2.058,18 zł, która została zapłacona przez powódkę w postępowaniu egzekucyjnym oraz bezpośrednio na rzecz pozwanej po zakończeniu postępowania egzekucyjnego w obawie przed dalszymi czynnościami. Powyższe zostało spowodowane tym, że pozywana, pomimo wiedzy o zmianie adresu zamieszkania przez powódkę, wskazała w toku w/w. postępowań nieprawidłowy adres powódki. Powódka jest stałą klientką (...) S.A., wobec czego przy zachowaniu należytej staranności, pozwana nabywając wierzytelności mogła ustalić prawidłowy adres powódki, która na bieżąco reguluje zobowiązania związane z linią telekomunikacyjną. Zmiana adresu zamieszkania została również niezwłocznie uwidoczniła w ewidencji ludności Gminy M. G.. Powódka zawiadamiała pracownika (...) S.A. o zmianie adresu, dokonywała opłat z rachunku bankowego z przypisanym zmienionym adresem zamieszkania, (...) S.A. wysyłała kolejne faktury na zmieniony adres.

Na skutek powyższych zaniedbań pozwanej, powódka poniosła szkodę polegającą na wyegzekwowaniu od niej nienależnych kwot. Pomimo wezwania pozwanej do zapłaty, zapłata nie została dokonana. Termin początkowy naliczania odsetek biegnie od dnia następnego po dniu umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu i zrzeczenia się roszczenia – prawomocnego rozstrzygnięcia co do zgłoszonego przez poznaną roszczenia, do dnia zapłaty. (pозew – k. 1-9)

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu według norm przypisanych. W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż adres Ł. 9E/2 w G. uzyskał od poprzedniego wierzyciela na mocy umowy cesji z 17 grudnia 2007 roku.

Zdaniem pozwanego, w realiach niniejszej sprawy nie można uznać, aby uzyskanie korzyści przez wierzyciela nastąpiło bez podstawy prawnej. Pozwany uzyskał przeciwko powódce tytuł wykonawczy, na podstawie którego prowadzone było postępowanie egzekucyjne. Pierwsze z postępowań, na skutek bezskuteczności egzekucji, zostało pierwotnie umorzone w dniu 29 czerwca 2012 r., drugie natomiast w dniu 5 października 2016 r. Łącznie, pozwany otrzymał na swój rachunek bankowy kwotę 669,94 zł (643,94 zł w dniu 4 października 2016 r. oraz 26 zł w dniu 12 października 2016 r.). Pozwany nie otrzymał natomiast kwot 811,80 zł oraz 1.086 zł, na jakie powołuje się powódka w treści pozwu. Wpłatę w wysokości 643,94 zł pozwany otrzymał od Komornika, natomiast wpłata w wysokości 26 zł dokonana została bezpośrednio przez powódkę. Pozwany podkreślił, że powódka w trakcie postępowania nie zaprzeczyła zawarciu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z poprzednim wierzycielem oraz obowiązywaniu umowy w okresie wystawiania faktur. Materialną podstawą prawną świadczenia powoda jest zatem umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz 3 faktury za usługi telekomunikacyjne wystawione przez operatora. W takiej sytuacji skoro istnieje podstawa prawna świadczenia, brak jest podstaw do zastosowania artykułu 405 k.c. lub art. 410 § 2 k.c. Z dokumentów oraz twierdzeń złożonych przez powódkę we sprawie nie wynika, iż w chwili zawierania cesji wierzytelności pomiędzy (...) S.A. a (...) S.A. w dniu 17 grudnia 2007 r., jak też w dacie wniesienia pozwu w sprawie o sygn. akt VII Nc 36036/08 aktualny adres powódki był pozwanemu znany. W świetle regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych z 1 kwietnia 2003 r. abonent zobowiązany był poinformować o zmianach swoich danych zawartych w umowie, w terminie 30 dni od dnia wystąpienia tych zmian. W przypadku brak udzielenia powyższych informacji o zmianie danych teleadresowych, wszelaką korespondencję przekazaną przez (...) S.A. na posiadany przez operatora adres uważa się za prawidłowo doręczoną. Powódka nie wykazała zaś, aby złożyła operatorowi dyspozycję zmiany tych danych. Do dnia 2 listopada 2016 r. pozwany nie miał żadnej informacji o tym, iż powódka nie zamieszkuje pod adresem wskazanym przez operatora. Odnosząc się do kwestii kosztów egzekucyjnych pozwany wskazał, iż choć na skutek wyegzekwowania kosztów egzekucyjnych doszło do zubożenia powódki, to jednak pozwany korzyści tej nie uzyskał, dlatego też mając na uwadze wyżej wymienione okoliczności brak jest podstaw do uznania kosztów postępowania egzekucyjnego za świadczenie nienależne. (odpowiedź na pozew – k. 62-66)

W piśmie z 17 stycznia 2018 roku powódka wskazała, iż w dniu 2 października 2006 roku zbyła lokal przy ul. (...) w G., a zatem jeżeli usługi telekomunikacyjne były świadczone na rzecz powódki, to nie dla linii telefonicznej właściwej dla w/w lokalu. (pismo – k. 103-105)

Na rozprawie w dniu 12 lutego 2019 r. powódka cofnęła powództwo w zakresie kwoty 811,80 zł wraz z odsetkami, rzekając się roszczenia w tym zakresie. (protokół rozprawy – k. 225)

Postanowieniem z 12 lutego 2019 r. Sąd umorzył postępowanie w zakresie kwoty 811,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty. (postanowienie – k. 224).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

27 stycznia 1992 r. M. P. zawarła z Poczta Polska, Telegraf i Telefon umowę o korzystanie z abonamentu telefonicznego. Jako adres zamieszkania powódka wskazała G., ul. (...). W sprawach nieuregulowanych umową miały zastosowanie przepisy Regulaminu wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym przez Poczta Polska, Telegraf i Telefon z 1 lipca 1991 r. i przepisy kodeksu cywilnego.

(**dowód** : umowa – k. 94)

2 Października 2006 r. powódka dokonała sprzedaży lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...) i wymeldowała się spod tego adresu.

Do 16 grudnia 2006 r. (...) S.A. (następca prawny Poczty Polskiej, T. i Telefon) świadczyła na rzecz M. P. usługi dla telefonu stacjonarnego o numerze (...). Adresem instalacyjnym i korespondencyjnym by adres G., ul. (...).

Od 1 listopada 2006 r. do 28 lutego 2011 r. (...) S.A. świadczyła na rzecz M. P. usługi dla telefonu stacjonarnego o numerze (...). Adresem instalacyjnym i korespondencyjnym by adres G., ul. (...).

W dniu 2 stycznia 2007 r. powódka dokonała na rzecz TP. S.A. przelewu kwoty 156,77 zł tytułem opłat za zaległe rachunki. W danych przelewu wskazany był adres zamieszkania powódki przy ul. (...).

(okoliczności bezsporne, nadto **dowód**: zaświadczenie z 04.10.2016 r. – k. 50, zestawienie płatności k. 30, pismo (...) S.A. z 26.03.2018 r. – k. 145; częściowo przesłuchanie powódki – k. 184-185)

Za świadczone usługi (...) S.A. wystawiła na rzecz M. P. faktury VAT za okres październik 2006 – styczeń 2007 r.

Na mocy umowy cesji z 17 grudnia 2007 r. (...) S.A. nabyła od (...) S.A. wierzytelności wobec M. P..

Pismem z 17 grudnia 2007 r. skierowanym do powódki na adres w G. przy ul. (...) pozwany zawiadomił powódkę o w/w cesji wierzytelności w wysokości 169,40 zł.

Pismem z 28 stycznia 2008 r. pozwany na w/w adres skierował do powódki ostateczne wezwanie do zapłaty.

Na skutek pozwu (...) Spółki Akcyjnej w Z., Sąd Rejonowy w Zamościu VII Wydział Grodzki w dniu 23 września 2008 r. wydał przeciwko powódce nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który postanowieniem z 10 sierpnia 2010 r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

Na mocy powyższego nakazu zapłaty M. P. została zobowiązana do zapłaty na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w Z. kwoty 197,51 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi w stosunku rocznym w wysokości 11,5% od dnia 5 maja 2008 roku wraz z kwotą 116,90 zł kosztów postępowania, w tym 60 złotych kosztów zastępstwa procesowego.

Powołując się na ów tytuł pozwany zwrócił się do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi K. P., który wszczął na tej podstawie postępowanie egzekucyjne (sygn. KM 122358/15). W dniu 1 czerwca 2016 r. Komornik zajął rachunek bankowy powódki.

(okoliczności bezsporne)

30 września 2016 r. powódka przełała na rachunek Komornika Sądowego kwotę 1.086,06 zł tytułem „P. M. sygn. akt KM 122358/15”.

(**dowód** : potwierdzenie przelewu – k. 46, częściowo przesłuchanie powódki – k. 184-185)

11 października 2016 r. powódka przełała na rachunek (...) S.A. kwotę 26 zł.

(**dowód** : potwierdzenie przelewu – k. 47, częściowo przesłuchanie powódki – k. 184-185)

Pismem z 5 października 2016 r. pozwany przesłał na adres powódki w G. przy ul. (...) informację, iż nie odnotował spłaty zadłużenia z tytułu usług świadczonych na podstawie umowy z (...) S.A. (danej (...) S.A.). Pozostała kwota zadłużenia wynosiła 662,08 zł.

(okoliczności bezsporne)

Z wyegzekwowanej w toku postępowania egzekucyjnego od powódki kwoty 1.086,06 zł, kwota 643,94 zł została przez Komornika Sądowego przekazana w dniu 4 października 2016 r. na rzecz wierzyciela.

Postanowieniem z 5 października 2016 r. postępowanie egzekucyjne zostało zakończone. Koszty postępowania ustalono na kwotę 384,72 zł i pokryto je z wpłat dłużnika. Z wpłat tych uiszczono również podatek VAT w kwocie 78,40 zł.

(**dowód** : rozliczenie egzekucji znajdujące się aktach komorniczych o sygn. KM 122358/15)

5 października 2016 r. powódka M. P. złożyła wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty z 23 września 2008 r., na skutek czego Sąd Rejonowy w Zamościu postanowieniem z 6 grudnia 2016 r. m.in. zmienił

postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty i wnioszek pozwanej w tym zakresie oddalił, a także stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu przez M. P.. Nakaz zapłaty utracił moc, po czym pozwany cofnął powództwo, a Sąd Rejonowy w Zamościu postanowieniem z 7 marca 2017 r. postępowanie w sprawie umorzył i zasądził od (...) S.A. na rzecz M. P. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Zarówno w pozwie, jak i we wniosku o wszczęcie egzekucji pozwana jako adres zamieszkania powódki wskazała G., ul. (...).

Pismem z 24 października 2016 r. pozwany przesłał powódce informację, iż zadłużenie wynikające z tytułu niezapłaconych faktur za korzystanie z usług telekomunikacyjnych, świadczonych przez (...) S.A. (dawniej (...) S.A.) zostało uregulowane.

(okoliczności bezsporne)

Pismem z 22 marca 2017 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 2.567,80 tytułem zwrotu świadczenia nienależnego oraz kwoty 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w terminie 3 dni.

(**dowód** : wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania – k. 19-20)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wymienione dowody z dokumentów prywatnych znajdujących się w aktach sprawy, a także z dokumentów urzędowych znajdujących się w dołączonych aktach egzekucyjnych, których prawdziwość i treść nie budziły wątpliwości Sądu i nie były kwestionowane przez strony. Przy czym okoliczności bezsporne w ogóle nie wymagały wykazywania ich prawdziwości za pomocą dowodów, bowiem zostały przez strony wprost przyznane, bądź też nie zostały zaprzeczone, co zostało przez Sąd ocenione na zasadzie przepisów art. 229-230 k.p.c.

W toku procesu Sąd przesłuchał w charakterze strony powódkę M. P. na okoliczność uzyskania informacji o wydaniu nakazu zapłaty przeciwko powódce i prowadzeniu postępowania egzekucyjnego, a także przyczyn spełnienia świadczenia przez powódkę. W ocenie Sądu relacja powódki była jedynie częściowo wiarygodna – w zakresie w jakim korespondowała z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Sąd nie dał natomiast powódce wiary odnośnie jej twierdzeń co do wysokości kwot przelanych tytułem uregulowania należności ze spornego nakazu zapłaty. W tym zakresie jej relacje były nieprecyzyjne i mało rzeczowe. M. P. wskazała, iż uiściła pozwanemu kwotę powyżej 660 zł, chociaż nie wiedziała z czego ona wynika. Dalej podała, iż ostatecznie spłaciła kwotę ponad 2.000 zł. Należy jednak zauważyć, iż twierdzenia te jedynie częściowo znalazły potwierdzenie w dokumentach zaofiarowanych przez powódkę, o czym jednak będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. W tym miejscu zasygnalizować jednakże należy, iż powódka nie była w stanie dokładnie wskazać jakie kwoty, na czyją rzecz i kiedy uiściła.

Sąd nie zobowiązywał pozwanej do przedłożenia dokumentów księgowych pozwanej, z których miało wynikać na poczet jakich należności pozwana dokonała zaliczenia kwoty 662,08 zł rzekomo uiszczony przez powódkę. Po pierwsze, wobec zakwestionowania tej wpłaty przez pozwaną, to na powódcę ciążył obowiązek wykazania, że wpłata w tej kwocie została dokonana. Powódka, domagając się zobowiązania pozwanej do przedłożenia przedmiotowych dokumentów księgowych dążyła do odwrócenia ciężaru dowodu, co jest niezgodne z art. 6 k.c. Po drugie zaś, skoro pozwana wprost wskazała, że nie otrzymała kwoty 662,08 zł, to bezprzedmiotowe było zobowiązywanie jej do wskazania sposobu zaksięgowania tej wpłaty. Wobec powyższego Sąd oddalił ten wniosek dowodowy powódki.

Sąd pominął dowód w postaci Regulaminu świadczenia telekomunikacyjnych usług powszechnych przez (...) S.A., stanowiącego załącznik do uchwały nr 13/03 Zarządu (...) S.A. z 26 stycznia 2003 r. Z umowy z 27 stycznia 1992 r. (ust. 12) wynika, iż w sprawach nieuregulowanych w umowie mają zastosowanie przepisy Regulaminu wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym przez p.j.o. (...) z 1 lipca 1991 r., a zatem Regulaminu innego, niż ten przedłożony przez pozwanego. Pozwany w żaden sposób nie wykazał, iż Regulamin ten był właściwy dla umowy zawartej z powódką.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo, w zakresie zmodyfikowanym na rozprawie w dniu 12 lutego 2019 r., zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Powódka opierała swoje roszczenie na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu i zwrocie świadczenia nienależnego. W toku postępowania dowodowego Sąd ustalił, iż powódka dokonała dwóch wpłat na poczet długu wobec pozwanego w kwotach 1.086,06 zł w dniu 30 września 2016 r. – wyegzekwowanej w postępowaniu egzekucyjnym oraz 26 zł w dniu 11 października 2016 r. – wpłaconej bezpośrednio wierzycielowi. Z kwoty 1.086,06 zł Komornik sądowy, prowadzący egzekucję, przekazał wierzycielowi na poczet tytułu wykonawczego kwotę 643,94 zł. Łącznie zatem pozwany otrzymał kwotę 669,94 zł.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że w sprawie ziściły się przesłanki zastosowania instytucji bezpodstawnego wzbogacenia i nienależnego świadczenia, wobec odpadnięcia podstawy świadczenia (*conditio causa finita*).

Bezspornie ustalono, że Sąd Rejonowy w Zamościu 23 września 2008 r. wydał przeciwko powódce nakaz zapłaty, który postanowieniem z 10 sierpnia 2010 r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Powołując się na ów tytuł pozwany zwrócił się do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi K. P., który wszczął na tej podstawie postępowanie egzekucyjne. Następnie w jego toku wyegzekwowano od powódki kwotę 1.086,06 zł, z czego bezsprzecznie 643,94 zł przekazano na rzecz wierzyciela. Powódka M. P. złożyła jednak wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty, na skutek czego Sąd Rejonowy w Zamościu postanowieniem z 6 grudnia 2016 r. m.in. zmienił postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty i wniosek pozwanego w tym zakresie oddalił, a także stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu przez M. P.. Nakaz zapłaty utracił moc, po czym pozwany cofnął powództwo, a Sąd postanowieniem z 7 marca 2017 r. postępowanie w sprawie umorzył. W konsekwencji uznać należy, że świadczenie spełnione przez powódkę na podstawie orzeczenia, które utraciło moc, stało się świadczeniem nienależnym określonym w art. 410 § 2 k.c., albowiem co prawda w chwili spełnienia świadczenia miało ono podstawę prawną, ta jednakże następnie odpadła, zwłaszcza że ostatecznie postępowanie w sprawie zostało umorzone. To zaś zaktualizowało obowiązek bezpodstawnie wzbogaconego zwrotu otrzymanej od zubożonej korzyści na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c. W ocenie Sądu powódka może więc w tych okolicznościach domagać się skutecznie zwrotu przekazanych pozwanemu kwot w łącznej wysokości 669,94 zł.

W ocenie Sądu bez znaczenia są w tej sytuacji przyczyny, dla których Sąd Rejonowy w Zamościu umorzył postępowanie. Bez względu bowiem na okoliczności, jakie legły u podstaw podjęcia przez Sąd takiej decyzji, jej skutkiem było to, że pozwany nie posiadał tytułu, który mógłby stanowić podstawę do prowadzenia egzekucji przeciwko powódce, jak również do zatrzymania uprzednio wyegzekwowanych na podstawie upadłego tytułu wykonawczego kwot. Należy zaznaczyć, iż z uwagi na uchybienia formalne – nieprawidłowe doręczenie powódce nakazu zapłaty, należało zmienić postanowienie o nadaniu temu nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności i wniosek pozwanego w tym zakresie oddać. W ocenie Sądu słuszne jest więc stanowisko powódki, że skoro tytuł wykonawczy, w oparciu o który pozwany uzyskał dochodzone niniejszym postępowaniem kwoty okazał się wadliwy, to kwoty te winny być przez pozwanego zwrócone, zwłaszcza że nie istniała żadna inna materialnoprawna podstawa do dochodzenia wierzytelności od powódki i przyjęcia, że świadczenie powódki zrealizowane na rzecz pozwanego było uzasadnione i należne. W procesie o naprawienie szkody wyrządzonej prowadzeniem egzekucji na podstawie wadliwego tytułu wykonawczego pozwany nie może skutecznie ekskulpować się zarzutem podnoszącym, że doznany przez dłużnika uszczerbek powstałby także w przypadku ściągnięcia należności na podstawie prawidłowego tytułu wykonawczego, a więc zaistnienia tzw. przyczyny rezerwowej, zapasowej (m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1965 r. I PR 330/64, z dnia 19 września 1997 r., III CKN 140/97, z dnia 14 stycznia 2005 r., III CK 193/04; z dnia 11 stycznia 2006 r. III CKN 325/05). Należy zauważyć, iż nie ma znaczenia, że ostateczny efekt bezprawnie prowadzonej egzekucji odpowiada prawu materialnemu, skoro przy jej prowadzeniu komornik naruszył normy prawne ustanowione po to, by egzekucja prowadzona przy użyciu przymusu państwowego miała ściśle określone ramy i podstawy, ograniczające możliwość wyrządzenia szkody, bardzo realną przy tego rodzaju działaniach funkcjonariuszy państwowych. Innymi słowy, skoro ustanowione zostały ściśle zasady proceduralne

prowadzenia egzekucji sądowej po to by zminimalizować możliwość wyrządzenia szkody, to naruszenie tych zasad, stanowiących gwarancje proceduralne nie może być uznane za nieistotne prawnie tylko dlatego, że działanie z ich uwzględnieniem doprowadziłoby do takiego samego skutku materialnoprawnego. Byłoby to zaprzeczeniem spójności i racjonalności systemu prawnego i prowadziłoby w istocie do sankcjonowania prowadzenia egzekucji z pominięciem przepisów prawa, a więc podważałoby celowość ustanawiania jakichkolwiek zasad i ograniczeń w tym względzie. Stwierdzić zatem należy, iż okolicznością zwalniającą od odpowiedzialności odszkodowawczej nie może być fakt, że poszkodowany ostatecznie stał się dłużnikiem wierzyciela i że egzekucja prowadzona na podstawie prawidłowego tytułu doprowadziłaby także do ściągnięcia należnych wierzycielowi kwot. Jak bowiem stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2005 r. III CK 193/04 – przekazanie wierzycielowi przez komornika kwot ściągniętych od dłużnika w wyniku uznanej za bezprawną egzekucji nie może spowodować zmniejszenia lub wygaśnięcia zadłużenia dłużnika.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż żądanie powódki co do kwoty 669,94 zł, uzyskanej przez pozwanego jest zasadne.

Kolejno rozstrzygnięcia wymagało czy powódka może domagać się także zwrotu kwoty 442,12 zł wyegzekwowanej od niej przez Komornika i zatrzymanej przez Komornika. W. wskazać należy, iż z kwoty 1.086,06 zł przelanej przez powódkę na konto Komornika, wierzycielowi przekazana została jedynie kwota 643,94 zł. Pozostała kwota pozostała w dyspozycji Komornika i brak jest w sprawie dowodów, aby jakkolwiek jej część została powódce zwrócona. Słusznie strona pozwana argumentowała, iż podstawą powództwa w tym zakresie nie mogą być przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Koszty postępowania egzekucyjnego nie są świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. (vide wyrok SA w Poznaniu z dnia 26.07.2006 z I ACa 268/06 lex nr 284329), albowiem takim świadczeniem mogą być jedynie kwoty, które uzyskał pozwany. Koszty postępowania egzekucyjnego w w/w kwocie zatrzymał natomiast Komornik. W ocenie Sądu powódce przysługuje roszczenie o naprawienie szkody jaką poniosła w kwocie 442,12 zł na podstawie art. 415 k.c. Stronie pozwanej można z całą pewnością przypisać winę w uzyskaniu tytułu wykonawczego na nieprawomocny nakaz zapłaty, a następnie w prowadzeniu w oparciu o ten tytuł egzekucji, która skutkowałą obciążeniem powódki w/w kwotą, zatrzymaną przez Komornika. Strona pozwana reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika w sprawie pod sygn. VII Nc 36036/08 nie podała bowiem w pozwie jej aktualnego adresu zamieszkania. Pozwana, będąca następcą prawnym pierwotnego wierzyciela – na podstawie umowy cesji, nie zweryfikowała u podmiotu, od którego nabyła wierzytelność, jaki jest aktualny adres zamieszkania powódki. Nie zadała sobie również trudu dokonania ustalenia adresu zamieszkania M. P. choćby w bazie MSWiA, a czynność taka powszechnie wykonywana przez zawodowych pełnomocników w celu ustalenia adresu strony doprowadziłaby w prosty sposób do ustalenia, iż powódka zamieszkuje i jest zameldowana w G. przy ul. (...), a nie przy ul. (...). Niedochowanie należytej staranności w ustaleniu adresu zamieszkania powódki przez zaniechanie wykonania choćby jednej czynności w celu ustalenia adresu jej zamieszkania doprowadziło do uzyskania przez pozwanego klauzuli wykonalności na nakaz zapłaty, który de facto nie był prawomocny. Szkada powódki w kwocie 442,12 zł pozostaje więc w związku przyczynowym z zawinionym zachowaniem pozwanego.

Jak wynika z pisma (...) S.A. w W. z 26 marca 2018 r. (k. 145), (...) S.A., czyli poprzednik prawny pozwanego, świadczyła dla M. P. usługi telekomunikacyjne związane z dwoma kontami abonenckimi. I tak: dla konta (...) świadczone były usługi dla numeru (...) do 16 grudnia 2006 r. z adresem instalacyjnym i korespondencyjnym G., ul. (...), a także dla konta (...) – dla numeru (...) w okresie od 1 listopada 2006 r. do 28 lutego 2011 r. z adresem G., ul. (...). Z powyższego jednoznacznie wynika, że co najmniej od 1 listopada 2006 r. poprzednikowi prawnemu pozwanego znany był adres powódki przy ul. (...). Powódka dopełniła zatem swojego obowiązku poinformowania kontrahenta o aktualnym adresie, a to oznacza, że pozwany, wnosząc 5 maja 2008 r. przeciwko niej pozew, wskazał jej nieprawidłowy adres, mając pełną możliwość jego ustalenia. Okoliczność posługiwania się nowym adresem przez powódkę wynika również z zaświadczenia Prezydenta Miasta G. o zameldowaniu (k. 50). Wobec powyższego nietrafny jest argument pozwanego, że powódka uchybiła obowiązkowi wskazania zmiany swojego adresu, który to obowiązek wynikać miał z łączącej powódkę z (...) S.A. umowy o korzystanie z abonamentu telefonicznego z 27 stycznia 1992 r. Jedynie na marginesie wskazać należy, iż pozwana powoływała się w tym zakresie na § 16.1 Regulaminu

świadczenia telekomunikacyjnych usług powszechnych przez (...) S.A., stanowiącego załącznik do uchwały nr 13/03 Zarządu (...) S.A. z 26 stycznia 2003 r. Z umowy z 27 stycznia 1992 r. (ust. 12) wynika natomiast, iż w sprawach nieregulowanych w umowie mają zastosowanie przepisy Regulaminu wykonywania usług telekomunikacyjnych o charakterze powszechnym przez p.j.o. (...) z 1 lipca 1991 r., a zatem Regulaminu innego, niż ten przedłożony przez pozwanego. W konsekwencji pozwana nie wykazała nawet podstawy prawnej, która zobowiązywała powódkę do uaktualnienia swoich danych adresowych. Okoliczność ta jednakże jest bez znaczenia, wobec tego, że powódka udowodniła, iż poprzednik prawny pozwanego i tak, co najmniej od 1 listopada 2006 r. znał jej nowy adres korespondencyjny. Chybiony jest także argument, iż pozwany działał w zaufaniu do Poczty Polskiej, która zobowiązana była do odnotowania na przesyłce kierowanej do powódki, iż powódka nie zamieszkuje pod wskazanym adresem, a zatem Poczta Polska nienależycie wykonała usługę doręczenia. Po pierwsze, pozwany nie wykazał, iż na operatorze pocztowym ciążył obowiązek ustalania, czy adresat korespondencji zamieszkuje pod danym adresem, a po drugie, ewentualne nienależyte wykonanie umowy doręczenia nie może obciążać powódki.

Ponownie wymaga podkreślenia, że pozwany jest profesjonalistą i jako taki musi ponosić konsekwencje swoich nieprawidłowych działań – tutaj nieprawidłowego ustalenia adresu powódki. Skoro więc tytuł wykonawczy, w oparciu o który pozwany uzyskał dochodzone roszczenie, okazał się wadliwy – z jego winy, to kwoty wyegzekwowane na jego podstawie pozwany winien zwrócić.

Zdaniem Sądu powództwo nie mogło zostać uwzględnione w pełnej wysokości.

Jak wynika z poczynionych ustaleń, powódka na poczet wadliwego tytułu wykonawczego uiściła jedynie 1.112,06 zł. Kwota 669,94 zł weszła do majątku pozwanego i mimo odpadnięcia podstawy świadczenia nadal w nim pozostaje. O taką też kwotę pozostaje on wzbogacony. Kwota 442,12 zł zasilila zaś konto Komornika i pozwany odpowiedzialny jest za szkodę w majątku powódki, odpowiadającą jej wysokości, na podstawie czynu niedozwolonego, wynikającego z zawinionego działania pozwanego. Mając na uwadze powyższe, Sąd, na podstawie cytowanych przepisów zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.112,06 zł, o czym orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

W następnej kolejności Sąd rozważył w jakiej wysokości powódka może domagać się odsetek za opóźnienie w zwrocie wyegzekwowanych od niej kwot.

Zobowiązanie o zwrot nienależytego świadczenia należy do kategorii zobowiązań bezterminowych, w których dla ustalonego terminu wykonania zobowiązania (spełnienia świadczenia) niezbędne jest wezwanie dłużnika przez wierzyciela określone w art. 455 k.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8.07.2010 II CSK 126/10 lex nr 602678, wyrok SA w Warszawie z 19.04.2011 VIA Ca 1168/10, lex nr 852459).

Opóźnienie w zwrocie świadczenia nienależnego, tak zresztą jak opóźnienie w zapłacie odszkodowania, powiązane jest z wezwaniem dłużnika zgodnie z art. 455 k.c.

Błędne jest zatem stanowisko powódki, iż odsetki takie przysługują jej od dnia następującego po dniu umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu i prawomocnego rozstrzygnięcia co do zgłoszonego przez pozwaną roszczenia o zapłatę.

Powódka wezwała pozwanego do zwrotu wyegzekwowanych kwot wezwaniem z 22 marca 2017 r., wyznaczając 3 dniowy termin zapłaty. Powódka co prawda nie przedstawiła dowodu doręczenia przedmiotowego pisma pozwanemu, jednakże okoliczność ta nie została zakwestionowana. Sąd przyjął zatem, iż doręczenie korespondencji nastąpiło po tygodniu, to jest 29 marca 2017 r. Od tego dnia liczyć należy czas na spełnienie świadczenia przez pozwanego. W ocenie Sądu, wskazany w wezwaniu okres 3 dni jest jednak zbyt krótki, zaś minimalny okres na wypłatę świadczenia winien wynosić 7 dni i upłynął pozwanemu 5 kwietnia 2017 r. Od dnia następnego powódce należne są odsetki za opóźnienie.

W punkcie drugim wyroku oddalono powództwo w pozostałym zakresie tj. w zakresie nieuwzględnionego roszczenia głównego oraz żądania odsetek.

Powódka domagając się ostatecznie zapłaty kwoty 1.774,14 zł nie przedstawiła dowodów na przekazanie tytułem wadliwego tytułu wykonawczego, czy to pozwanemu, czy komornikowi kwot innych poza 1.086,06 zł i 26 zł. Zaznaczyć należy, iż zajęcie w toku postępowania egzekucyjnego rachunku bankowego powódki do kwoty 811,80 zł, nawet gdyby zostało wykazane, to nie oznaczało, iż kwota ta została przez Komornika ściągnięta z tego rachunku. Okoliczność taka nie wynikała w każdym razie z dowodów zgromadzonych w aktach sprawy, w szczególności z dokumentów w aktach komorniczych. Powódka nie wykazała także, że uiściła bezpośrednio pozwanemu kwotę 662,08 zł. Co prawda, powódka wniosła o zobowiązanie pozwanego do wskazania dokumentów księgowych pozwanego, z których miał wynikać na poczet jakich należności pozwany dokonał zaliczenia w/w kwoty, jednakże z uwagi na fakt, że pozwany kwoty takiej nie otrzymał, nie mógł także przedstawić sposobu jej rozliczenia. Pozwany w toku postępowania konsekwentnie utrzymywał, iż uzyskał na poczet wierzytelności jedynie dwie wpłaty: 1.086,06 zł i 26 zł.

W związku z tym, że to na powódce ciążył obowiązek wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym w szczególności wysokości roszczenia, z uwagi na fakt, że powódka nie sprostowała temu obowiązkowi – w zakresie ponad kwotę 1.112,06 zł, powództwo ponad tą kwotę podlegało oddaleniu (punkt 2. wyroku).

Podstawę orzeczenia o kosztach procesu (punkt 3 wyroku) stanowił art. 100 zd. 1 k.p.c.

Powódka uzyskała zasądzenie 43,309% swojego żądania (1.112,06 zł z 2.567,74 zł). W tym miejscu wskazać należy, iż z uwagi na cofnięcie powództwa co do kwoty 811,80 zł, powódka została w tym zakresie uznana za przegrywającą sprawę. Powyższe usprawiedliwiało zastosowanie reguły stosunkowego rozdzielenia i zasądzenie na rzecz powódki tytułem kosztów procesu kwoty 31,14 zł, odpowiadającej różnicy:

- 56,691% poniesionych przez pozwanego kosztów celowych w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 900 zł ustalonego na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych,

- 43,309% poniesionych przez powódkę kosztów celowych (łącznie 1.250 zł) w postaci opłaty sądowej od pozwu w kwocie 129 zł, wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 900 zł ustalonego na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, kosztów dojazdu pełnomocnika na rozprawę w dniu 12 lutego 2019 r. wykazanych biletami w kwocie 126 zł oraz kosztów korespondencji w kwocie 78 zł (niezakwestionowanych przez pozwanego, koszt 15 przesyłek w cenie 5,20 zł, kierowanych łącznie do Sądu i do pełnomocnika pozwanego).

Nadto zauważyć należy, iż ustawodawca już na etapie określania wysokości stawek minimalnych przysługującym profesjonalnym pełnomocnikom za poszczególne czynności lub za udział w poszczególnych postępowaniach dokonał rozważenia i uwzględnienia wszelkich okoliczności charakterystycznych dla danego typu spraw, a tym samym w przyjętych stawkach minimalnych oddana została swoista wycena koniecznego nakładu pracy po stronie pełnomocnika związana ze specyfiką określonego rodzaju postępowania. Brak jest zatem przesłanek do podwyższenia wynagrodzenia pełnomocnika powódki w potrójnej kwocie w sprawie, w której żadne extraordinaryjne okoliczności nie wystąpiły, a skala aktywności pełnomocnika powódki pozostawała na normalnym poziomie. Zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika powódki nie uzasadnia także stawiennictwo tego pełnomocnika na rozprawach i sporządzanie pism procesowych, gdy są to czynności ordynaryjne. Podobnie nie uzasadnia tego konieczność zapoznania się z aktami sprawy głównej, czy sprawy egzekucyjnej, ponieważ zapoznanie się z aktami sprawy dotyczącymi klienta, czy to już w toku danego postępowania, czy też na etapie przedsądowym w trakcie zbierania materiału dowodowego do przyszłego powództwa, jest podstawowym obowiązkiem pełnomocnika. Wobec powyższego, w ocenie Sądu, brak było okoliczności uzasadniających zasądzenie wynagrodzenia dla pełnomocnika w potrójnej wysokości, tak jak wnioskował o to na ostatnim terminie rozprawy.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

Sygn. akt I C 2669/17

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron (bez pouczenia).

W., 13 marca 2019 roku